

NACRT - Završno izvješće o provedbi vrednovanja „Srednjoročno vrednovanje provedbe horizontalnih aktivnosti u provedbi Sporazuma o partnerstvu“

(ugovor br. 05-C-U-0018/18-21)

Zagreb, svibanj 2019.

Odgovornost za sadržaj i prezentaciju nalaza i preporuka pripada evaluacijskom timu. Stavovi i mišljenja izraženi u izvješću ne moraju nužno odgovarati stavovima Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU.

Za više informacija o fondovima EU: www.mrrfeu.hr i www.strukturnifondovi.hr

Izvešće pripravili:

Maria Bruna Zolin – Voditeljica tima

Domenico Sartore – Stručnjak 1

Johannes Jacobus Albert Blankert – Stručnjak 2

Barbara Neža Brečko – Stručnjakinja 3

Izvršitelji usluge

SELECTIO d.o.o. i MK Projekt d.o.o.

Sadržaj

Kratice	5
1. Sažetak / Summary	10

Kratice

AFCOS	Sustav za suzbijanje nepravilnosti i prijevara (engl. <i>Anti-Fraud Coordination Service</i>)
APPRRR	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
ARPA	Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije
ARR	Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske
ASOO	Agenciju za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih
BDP	Bruto društveni proizvod
BND	Bruto nacionalni dohodak
CARDS	Pomoć zajednice u obnovi, razvoju i stabilizaciji (engl. <i>Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation</i>)
CAWI	Računalno potpomognuto mrežno intervjuiranje
CLLD	Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice
DG COMP	Glavna uprava za tržišno natjecanje (engl. <i>Directorate-General for Competition</i>)
DG REGIO	Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku (engl. <i>Directorate-General for Regional and Urban Policy</i>)
DŠJU	Državna škola za javnu upravu
DUZS	Državna uprava za zaštitu i spašavanje
EFPR	Europski fond za pomorstvo i ribarstvo
EFR	Europski fond za ribarstvo
EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
EGTS	Europska grupacija za teritorijalnu suradnju
EK	Europska komisija
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
ESF	Europski socijalni fond
ESI fondovi	Europski strukturni i investicijski fondovi
ESPON	Europska mreža za praćenje prostornog razvoja (engl. <i>European Observation Network, Territorial Development and Cohesion</i>)
EU	Europska unija
FEAD	Fond europske pomoći za najpotrebitije

FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
GIP	Godišnje izvješće o provedbi (operativnog) programa
HAMAG – BICRO	Hrvatska agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
HZPR	Hrvatski zavod za prostorni razvoj
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
IAKS	Integrirani administrativni i kontrolni sustav
IKT	Informacijsko komunikacijska tehnologija
IMS	Informatički sustav za upravljanje <i>nepravilnostima</i> (engl. <i>Irregularity Managemet System</i>)
IPA	Instrument prepristupne pomoći
IPARD	Instrument prepristupne pomoći za ruralni razvoj (engl. <i>Instrument for Pre-Accession Assistance for Rural Development</i>)
IPP	Integrirana pomorska politika
ISPA	Instrument za strukturne politike u prepristupnom razdoblju (engl. <i>Instrument for Structural Policies for Pre-Accession</i>)
ISU	Informacijski sustav upravljanja
IZM	Inicijative za zapošljavanje mladih
JL(R)S	Jedinice lokalne (regionalne) samouprave
JLS	Jedinice lokalne samouprave
KF	Kohezijski fond
KT	Koordinacijsko tijelo
LAG	Lokalna akcijska grupa
LRS	Lokalna razvojna strategija
MDOMSP	Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku
MERS	Međuresorna evaluacijska radna skupina
MFIN	Ministarstvo financija
MGIPU	Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja
MGPO	Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta
MIS	MIS Integrirani informacijski sustav za upravljanje strukturnim instrumentima (engl. <i>Management Information System</i>)
MMPI	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
MPOLJ	Ministarstvo poljoprivrede

Mreža DP	Mreža koordinatora iz područja državnih potpora
Mreža JN	Mreža koordinatora iz područja javne nabave
MRMS	Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MSP	Malo i srednje poduzetništvo
MU	Ministarstvo uprave
MZOE	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
MZO	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
NF	Nacionalni fond
NGN	Mreža sljedeće generacije
NP – BBI	Nacionalni program razvoja širokopojasne agregacijske infrastrukture
NSRO	Nacionalni strateški referentni okvir
NZRC	Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva
OCD	Organizacije civilnog društva
OLAF	Europski ured za borbu protiv prijevara
ONP	Okvirni nacionalni program za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa
OP	Operativni program (napomena: uključuje i PRR, iako nije operativni program u užem smislu)
OPFEAD	Operativni program za hranu i osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje 2014. – 2020.
OPKK	Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.
OPP	Operativni program „Promet“ 2007. – 2013.
OPPiR	Operativni program za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014. – 2020.
OPRK	Operativni program „Regionalna konkurentnost“ 2007. – 2013.
OPRLJP	Operativni program „Razvoj ljudskih potencijala“ 2007. – 2013.
OPULJP	Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.
OPZO	Operativni program „Zaštita okoliša“ 2007. – 2013.
OzP	Odbor za praćenje

PDV	Porez na dodanu vrijednost
PGO	Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
PHARE	Poljska i Mađarska: pomoć za ekonomsku obnovu (engl. <i>Poland and Hungary: Assistance for Restructuring their Economies</i>)
PI	Prijelazni instrument
PO	Prioritetna os
PoP	Priručnik o postupanju
PRAG	Praktični vodič kroz procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama
PRR	Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.
PT1	Posredničko tijelo razine 1
PT2	Posredničko tijelo razine 2
PUO	Procjena utjecaja zahvata na okoliš
RH	Republika Hrvatska
S3	Strategija pametne specijalizacije Republike Hrvatske
SAFU	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
SAPARD	Posebni pristupni program za poljoprivredu i ruralni razvoj (engl. <i>Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development</i>)
SFC	Sustav za upravljanje fondovima u EU (engl. <i>System for Fund Management in the EU</i>)
SPR	Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske
SoP	Sporazum o partnerstvu između Republike Hrvatske i Europske komisije za korištenje EU strukturnih i investicijskih fondova za rast i radna mjesta u razdoblju 2014.-2020.
SPUO	strateška procjena utjecaja na okoliš
SSNIP	Samostalna služba za suzbijanje nepravilnosti i prijevara
SUK	Sustav upravljanja i kontrole
TO	Tijelo za ovjeravanje
TR	Tijelo za reviziju
UT	Upravljačko tijelo

UzUVRH	Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske
VFO	Višegodišnji financijski okvir
VRH	Vlada Republike Hrvatske
ZNP	Zajednička nacionalna pravila
ZNS	Zahtjev za nadoknadom sredstava
ŽCGO	Županijski centar za gospodarenje otpadom

1. Sažetak / Summary

Uvod, cilj, evaluacijska pitanja

Srednjoročno vrednovanje provedbe horizontalnih aktivnosti u provedbi Sporazuma o partnerstvu predstavlja dio Ugovora o uslugama koji je provela Zajednica ponuditelja SELECTIO d.o.o. za upravljanje ljudskim potencijalima i MK Projekt, družba za svetovanja in vodenje EU projektova, d.o.o. za Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) u ulozi Koordinacijskog tijela.

Cilj vrednovanja bio je procijeniti provedbu horizontalnih aktivnosti na razini svih (operativnih) programa u sklopu Sporazuma o partnerstvu (SoP), u kojem se definiraju osnovna i glavna načela za navedene horizontalne aktivnosti. Zadatak je bio fokusiran na četiri aktivnosti:

- Vrednovanje
- Informiranje i komunikacija
- Edukacija djelatnika sustava upravljanja i kontrole
- Izgradnja kapaciteta korisnika za pripremu i provedbu projekata

Evaluacijska pitanja odražavaju podjelu na horizontalne aktivnosti i definirana su kako slijedi:

1. U kojoj mjeri sustavi vrednovanja ispunjavaju svoju svrhu / ciljeve?
2. U kojoj mjeri sustav informiranja i komunikacije ostvaruje svoju svrhu?
3. U kojoj mjeri uspostavljeni edukacijski sustav postigao svoju svrhu?
4. U kojoj mjeri podrška korisnicima u području pripreme projekta i pripreme zalihe projekata postiže svoju svrhu?

MRRFEU ima ulogu Koordinacijskog tijela te je nadležno za programiranje i planiranje, koordinaciju, upravljanje, praćenje i vrednovanje horizontalnih aktivnosti, kao i drugih relevantnih aktivnosti koje nadilaze razinu pojedinačnih (operativnih) programa. Horizontalne aktivnosti, koje su predmet ovog vrednovanja, provode i Koordinacijsko tijelo i upravljačka tijela.

Za sve (operativne) programe osnova za programiranje i provedbu je Uredba (EU) br. 1303/2013 kojom se opisuju obveze država članica radi osiguranja učinkovite provedbe ESI fondova (što uključuje i provedbu horizontalnih aktivnosti i tehničku pomoć). Nadalje, postoje zasebne provedbene uredbe za EFRR, KF, ESF, EPFRR i EFPR¹. Na strateškoj razini ESI fondova, Sporazum o partnerstvu sveobuhvatni je programski dokument.

---

¹ UREDBA (EU) br. 1301/2013 o Europskom fondu za regionalni razvoj;

UREDBA (EU) br. 1300/2013 o Kohezijskom fondu

UREDBA (EU) br. 1304/2013 o Europskom socijalnom fondu

UREDBA (EU) br. 1305/2013 o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR)

UREDBA (EU) br. 508/2014 o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo

Zakon o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju 2014.- 2020. (NN 92/2014) predstavlja krovni zakon koji definira institucionalni okvir za provedbu ESI fondova. Dodatno, pojedine uredbe definiraju točne uloge pojedinih tijela u sustavu upravljanje i kontrole, a vezano za pojedine (O)P-e.

Republika Hrvatska ima četiri (operativna) programa:

- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. (OPKK)
- Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.,- 2020. (OPULJP)
- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020. (PRR)
- Operativni program za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske 2014. – 2020. (OPPiR)

Metodološki pristup koji su evaluatori slijedili karakteriziran je korištenjem kvantitativnih i kvalitativnih pristupa ocjenjivanju prilagođenih svakom evaluacijskom pitanju i kontekstu.

Predložena metodologija vrednovanja nije uključivala samo podatke i informacije koje su pružila nadležna tijela, već i kvalitativne i kvantitativne informacije prikupljene terenskim istraživanjem koja su provedena tijekom procesa vrednovanja, uključujući intervjue s predstavnicima SUK-a i provedbu *on-line* istraživanja.

Primijenjene kvantitativne i kvalitativne metode bilo je moguće kombinirati kako bi se dao odgovor na evaluacijska pitanja na odgovarajući način, a odnose se na horizontalne aktivnosti predviđene Sporazumom o partnerstvu, tj. kroz četiri (O)P-a. Vrednovanje je provedeno kroz sljedeće faze i aktivnosti:

- Početna faza: konzultacijski sastanci s predstavnicima MRRFEU i Međuresornom evaluacijskom radnom skupinom u vezi utvrđivanja detaljnog obuhvata vrednovanja, izvora podataka za odgovaranje na evaluacijska pitanja; prikupljanje dokumentacije o provedbi horizontalnih aktivnosti u sklopu sva četiri (O)P-a, prvenstveno godišnjih izvješća o provedbi (O)P-a te izvješća o provedbi pojedinih horizontalnih aktivnosti.
- Faza provedbe vrednovanja: prikupljanje dodatne dokumentacije te analiza postojeće dokumentacije o provedbi horizontalnih aktivnosti u sklopu sva četiri (O)P-a; statistička obrada postojećih podataka; provedba intervjua s predstavnicima sustava upravljanja i kontrole ESI fondova u financijskom razdoblju 2014. – 2020. (39 osoba), kao i s predstavnicima regionalnih razvojnih agencija (3 osobe); provedba *on-line* istraživanja među korisnicima OPKK, OPULJP, PRR, OPPiR (292 ispitanika).
- Završna faza: sinteza svih podataka i informacija u Završno evaluacijsko izvješće; konzultacije s Naručiteljem (MRRFEU) i ostalim dionicima u vezi dorade i finalizacije Završnog izvješća; priprema sažetka rezultata vrednovanja i održano javno predstavljanje (Zagreb, 16.5.2019.).

Analiza dokumenata služila je primarno za pripremu provedbe planiranih intervjua i *on-line* istraživanja, s obzirom na to kako općenita statistička obrada koja se koristi za donošenje zaključaka za pojedina evaluacijska pitanja u ovom slučaju nije primjenjiva. Za procjenu učinkovitosti, učinaka i održivosti, programski dokumenti nude malo, ako uopće, pokazatelja rezultata i učinka vezanih za

predmetne horizontalne aktivnosti. Stoga su, od strane evaluatora, konstruirani alternativni pokazatelji u svrhu vrednovanja koji su navedeni pod svakim od evaluacijskih pitanja unutar evaluacijske matrice.

S obzirom na činjenicu kako je tehnička pomoć (TP) prevladavajući izvor financiranja provedbe horizontalnih aktivnosti u sva četiri (operativna) programa, vrednovanje je bilo usmjereno i na analizu uspješnosti tehničke pomoći . Svaki (operativni) program ima zasebne procedure programiranja aktivnosti TP-a. OPKK i OPULJP imaju zasebne prioritetne osi TP-a, dok je u PRR i OPPiR tehnička pomoć je definirana kao zasebna mjera unutar programa. Štoviše, EU smjernice za ova dva potonja programa ne zahtijevaju definiranje ciljanih vrijednosti pokazatelja za TP, što je otežavalo vrednovanje postignuća u odnosu na planirane ciljne vrijednosti.

U većini slučajeva, horizontalne aktivnosti financiraju se sredstvima alociranim za tehničku pomoć unutar svakog (operativnog) programa. Ipak, u nekim programima (prvenstveno OPKK) ona uključuju mogućnost financiranja podrške za pripremu projekata (što je dio četvrte horizontalne aktivnosti) u sklopu svojih tematskih prioritetnih osi ili mjera. U tim programima, troškovi pripreme projekata predstavljaju prihvatljiv trošak u sklopu projektnog proračuna. Zbog te činjenice evaluatori su morali analizirati sve prioritetne osi, tj. mjere, (operativnih) programa.

Nalazi i zaključci

Vrednovanje na razini SoP-a

Zaključak	Plan vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu smatra se odgovarajućim i unatoč određenim kašnjenjima u njegovoj provedbi, vjerojatno će se ostvariti do kraja trenutnog financijskog razdoblja.
Zaključak	Vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu financiraju se isključivo u sklopu tehničke pomoći Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
Zaključak	Organizacija, upravljanje i administrativni kapaciteti potrebni za vrednovanje, temeljem provedene analize, pokazuju pozitivan razvojni smjer.
Zaključak	Unatoč naporima, MRRFEU-KT još uvijek nema dovoljno kontrole nad planiranjem i kvalitetom vrednovanja unutar sustava. Sustav koordinacije je relativno kasno zaživio dok je za RH ovo prvo financijsko razdoblje u kojem se provode vrednovanja ovakve vrste i u kojem je uspostavljena koordinacija za navedene aktivnosti odozgo prema dolje.

Zaključak	Analiza radne opterećenosti provedena u 2018. godini pokazuje da je za poslove vrednovanja u Koordinacijskom tijelu te tijelima SUK-a potrebno 29 zaposlenika. Ukupno ih je 23 na raspolaganju. S obzirom na sve gore navedeno, vrednovanje nije osnovni i jedini prioritet većine tijela, zbog čega ova horizontalna aktivnost još uvijek nije dovoljno zastupljena u samom procesu upravljanja ESI fondovima. Nadalje, s izuzetkom odjela za vrednovanja KT i sva četiri UT-a, brojevi ne predstavljaju realno raspoložive kapacitete s obzirom da u većini tijela skoro niti jedan djelatnik nije zaposlen isključivo na poslovima vrednovanja.
-----------	--

Zaključak	Zaposlenici još uvijek nemaju dovoljno praktičnog iskustva, te su njihove aktivnosti trenutno koncentrirane na pružanje logističke pomoći vanjskim evaluatorima, a njihovo uključivanje u upravljanje vrednovanjima može se smatrati <i>ad hoc</i> .
-----------	--

Zaključak	MRRFEU - KT do sada još nije uspio uspostaviti „kulturu vrednovanja“ unutar SUK-a u dovoljnoj mjeri, iako su i još uvijek se uspostavljaju mnoge aktivnosti prema tom cilju.
-----------	--

Plan vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu je izrađen i provodi se. Vrednovanja se, sukladno tom planu, financiraju u sklopu tehničke pomoći OPKK-a. Prva dva planirana vrednovanja su, sukladno planu, gotovo završena.

„Strategija vrednovanja provedbe Europskih strukturnih i investicijskih fondova financijske perspektive 2014.-2020. u Republici Hrvatskoj“, definira vrednovanje (evaluaciju) kao jednu od funkcija upravljanja i kontrole provedbe ESI fondova, koja predstavlja sustavno preispitivanje ostvarenja ciljeva (operativnih) programa te prosuđuje vrijednosti javne intervencije u odnosu na jasne kriterije i standarde.

Međuresorna evaluacijska radna skupina (MERS), kao tijelo sastavljeno od predstavnika Koordinacijskog tijela i predstavnika svih Upravljačkih tijela (operativnih) programa prethodnog i trenutnog financijskog razdoblja je ustrojena i djeluje, s ciljem ujednačavanja prakse, gdje je to moguće, te upravljanja vrednovanjima na razini SoP-a.

Vrednovanje na razini OPKK-a

Zaključak	Kvaliteta plana vrednovanja je više nego odgovarajuća.
-----------	--

Zaključak	Dosadašnje aktivnosti su u skladu s planom, ali je upitno hoće li se UT moći nositi s opterećenjem u bliskoj budućnosti. Kapaciteti osoblja su kontinuirani problem. Upućuje se na sveukupne zaključke koji su prethodno istaknuti.
-----------	---

Zaključak	Izvješća o provedbi nisu prikladna za vrednovanje uspješnosti horizontalnih aktivnosti vrednovanja, pa čak i u nekim slučajevima tehničke pomoći općenito. Ne postoje pokazatelji vezani uz aktivnosti vrednovanja.
-----------	---

Vrednovanja OPKK financirana su u sklopu PO10 (tehnička pomoć), gdje je specifični cilj, tj. tematsko područje TP2 - *Podrška učinkovitoj provedbi, praćenju i vrednovanju programa* - najbliža pokrivanju ove horizontalne aktivnosti. Prvi plan vrednovanja je iz 2015. godine, ali se ažurira ako i kada je to potrebno. Zadnji put je ažuriran u studenom 2018. godine.

Na razini OPKK-a uspostavljena je Upravljačka skupina za vrednovanje, koja uključuje sva PT1 te koja sudjeluje u upravljanju i provedbi plana vrednovanja.

Za razdoblje 2014. - 2020. planirano je 15 vrednovanja. Jedno je završeno te su tri u tijeku. Ostalih 10 je u planu za 2019. godinu, što predstavlja veliko radno opterećenje za UT u ovoj i sljedećoj godini. Upitno je hoće li se UT moći nositi s opterećenjem u bliskoj budućnosti.

Izvješća o provedbi OPKK-a nisu prikladna za vrednovanje uspješnosti provedbe horizontalnih aktivnosti vrednovanja, jer ne postoje pokazatelji vezani uz tu aktivnost. Ovo se odnosi na vrednovanja na razini kako OPKK, tako i SoP-a.

Vrednovanje na razini OPULJP-a

Zaključak	Stupanj do kojeg su tijela u SUK-u za OPULJP zapravo uključena u vrednovanje vezano uz SoP je nedovoljan.
-----------	---

Zaključak	Evaluacijski plan koji je odobren u prosincu 2015. godine redovito se ažurira i adekvatan je.
-----------	---

Zaključak	Postignut je dobar napredak te je kvaliteta provedenih aktivnosti na visokoj razini. Ipak, provedba aktivnosti kasni.
-----------	---

Za OPULJP, vrednovanja su financirana iz PO5 (tehnička pomoć). PO Tehnička pomoć obuhvaća 3 specifična cilja, od kojih jedan (SC1 - Osiguranje učinkovite pripreme, upravljanja, provedbe, praćenja, vrednovanja i kontrole Operativnog programa) između ostalog obuhvaća i ovu horizontalnu aktivnost.

UT je izradio Evaluacijski plan koji je odobren u prosincu 2015. i uzeo u obzir načela iz strategije iz 2012. i 2013. godine. Plan se redovito ažurira; zadnje izmjene su nedavno uvedene (prosinac 2018.). Plan predviđa ukupno 25 vrednovanja, od kojih su do krajnjeg datuma ovog vrednovanja završena tri, dok je jedno bilo u tijeku. Pet planiranih vrednovanja za početak 2018. godine još nisu počela do datuma obuhvata ovog vrednovanja (30.6.2018.).

UT je uspostavio Evaluacijsku upravljačku skupinu, koja u svoj rad uključuje predstavnike tijela SUK-a, predstavnike Koordinacijskog tijela, drugih tijela uključenih u provedbu ESI fondova, predstavnike institucija/saveza/udruga sa specifičnim interesima za evaluacije OPULJP-a, ostale dionike.

Vrednovanje na razini PRR-a

Zaključak	Plan vrednovanja iz 2014 je dobre kvalitete, ali iako postoji dovoljno pokazatelja, ciljne vrijednosti uglavnom nedostaju. Nedostatak ciljnih vrijednosti ugroziti će buduće praćenje i vrednovanja na razini SoP-a. Zaključak je, dakle, da je plan vrednovanja neadekvatan za potrebe ovog vrednovanja.
-----------	---

Zaključak	Teško je utvrditi jesu li vrednovanja provedena na vrijeme ili ne, jer je planirano razdoblje definirano kao „tijekom provedbe programa“.
-----------	---

Zaključak	Stopa apsorpcije za tehničku pomoć vrlo je niska; postoji realan rizik od neiskorištavanja alokacije u cijelosti. Iako je UT provelo nekoliko planiranih aktivnosti, realizacija svih vrednovanja do kraja financijskog razdoblja je ugrožena.
-----------	--

Za PRR, vrednovanje se financira iz Mjere 20 - Tehnička pomoć. Postoji plan vrednovanja iz 2014.. Iako je općenito dobre kvalitete, plan se nije moglo koristiti u svrhe ovog vrednovanja zbog nedostatka ciljne vrijednosti pokazatelja.

Planom vrednovanja opisuje se aktivnosti koje će se poduzeti u razdoblju 2014. - 2020. godine. Jedna od njih je *ex-post* vrednovanje programa IPARD 2007.-2013., koje je dovršeno. Plan također sadržava dva sveobuhvatna vrednovanja za potrebe GIP-a u 2017 (dovršeno) te za potrebe GIP-a u 2019 (u tijeku). Za ostalo, predviđeno je nekoliko *ad hoc* vrednovanja kao i *ex-post* vrednovanje PRR-a.

UT za PRR uspostavilo je Evaluacijsku radnu skupinu za ruralni razvoj, koju čine predstavnici SUK-a i dionici koji su uključeni u provedbu mjera PRR-a.

U Službi za izvještavanje, praćenje i vrednovanje Upravljačkog tijela trenutno rade tri osobe. Analiza radne opterećenosti ustanovila je da nedostaje barem jedna osoba za vrednovanje.

Vrednovanje na razini OPPiR-a

Zaključak	Do kraja 2017. godine je stvarno korišteno samo 11% raspoloživih sredstava za tehničku pomoć. Prve operacije započele su tek 2017. godine. Stopa apsorpcije je vrlo niska te je prisutan stvaran rizik od neiskorištavanja alokacije u cijelosti.
-----------	---

Zaključak	Postoji plan vrednovanja OPPiR-a, koji adekvatno opisuje opće i posebne ciljeve te sadrži detaljan popis planiranih vrednovanja. Nisu razvijeni pokazatelji za horizontalnu aktivnost vrednovanja. Isto predstavlja ozbiljan nedostatak koji ugrožava sadašnje i buduće praćenje te ocjenu horizontalnih aktivnosti na razini SoP-a. Plan se stoga smatra neadekvatnim za potrebe ovog vrednovanja.
-----------	---

Zaključak	S postojećim sustavom neće biti moguće (sada i ubuduće) utvrditi jesu li aktivnosti koje se odnose na vrednovanje pravovremeno i adekvatno izvršene. U planu vrednovanja, umjesto rokova, navodi se kako „o podacima se izvještava u godišnjim izvješćima o provedbi“, dok se ne definiraju (vrijednosti) pokazatelji za bilo koju od aktivnosti.
-----------	---

Zaključak	U pogledu vrednovanja, broj izvršenih aktivnosti, kao i njihov vremenski raspored, ne zadovoljavaju zahtjeve SoP-a.
-----------	---

Kao integralni dio OPPiR-a, pripremljen je plan vrednovanja, kojim se opisuju opći i posebni ciljevi te detaljan popis planiranih vrednovanja. Ukupno je planirano 13 aktivnosti; od čega je deset vrednovanja. Do krajnjeg datuma, u pripremi je samo prvi natječaj za vrednovanje.

U skladu s EU smjernicama nisu razvijeni pokazatelji za tehničku pomoć, stoga niti plan niti dostupna izvješća o provedbi nisu mogli biti korišteni za ovo vrednovanje.

Informiranje i komunikacija na razini SoP-a

Zaključak	Horizontalna aktivnost je visoko decentralizirana. Upravljačka tijela su zadužena za provedbu većine aktivnosti, naravno vezano uz „vlastite“ (operativne) programe.
-----------	--

Zaključak	SoP zahtijeva uspostavu mreže za informiranje i komunikaciju koja uključuje sve sustave upravljanja i kontrole ESI fondova. Navedena mreža postoji, čime se može zaključiti kako je ispunjen zahtjev SoP-a.
-----------	---

Zaključak	Svijest o prisutnosti EU sredstava u općoj populaciji se povećava. Republika Hrvatska je sada pozicionirana iznad prosjeka EU28, barem tamo gdje je riječ o EFRR-u. Iako se podaci za pojedinačne (operativne) programe razlikuju, to ukazuje na uspjeh horizontalne aktivnosti informiranja i komunikacije.
-----------	--

Zaključak	Najkorisniji izvor informacija za korisnike je internet stranica www.strukturnifondovi.hr . Uglavnom ju korisnici posjećuju tjedno ili nekoliko puta mjesečno, u potrazi za natječajima, uputama o provedbi projekata, vijestima, zakonima, pravilnicima i uputama. Postoji prostor za unapređenje stranice te korisnici traže bolju transparentnost i ažurnije vijesti.
-----------	--

Zaključak	Provedba aktivnosti informiranja i komunikacije na razini ESI fondova je više nego zadovoljavajuća, usprkos postojećim ograničenjima državnog proračuna.
-----------	--

Komunikacijska strategija ESI fondova za RH za razdoblje 2014.-2020 predstavlja krovni dokument kojim se regulira to područje. Ciljevi strategije usmjereni su na podizanje svijesti građana RH i različitih ciljnih skupina o ciljevima i prioritetima Sporazuma o partnerstvu, (operativnih) programa i projekata (operacija) te mogućnostima financiranja koje su RH na raspolaganju u okviru ESI fondova.

Sektor za komunikaciju i jačanje kapaciteta u području EU fondova MRRFEU-a, odgovoran je za izradu, provođenje i praćenje provedbe cjelokupne Komunikacijske strategije na razini ESIF-a. Isti sektor je odgovoran za uspostavu i upravljanje sustavom informiranja i komunikacije o ESI fondovima, uspostavu i upravljanje mrežom osoba za informiranje i komunikaciju (mreža OIK-a), organiziranje i upravljanje medijskim kampanjama u svrhu stvaranja imidža te predstavljanja mogućnosti i rezultata ESI fondova, kao i upravljanje središnjim internetskim portalom o svim informacijama vezanim uz ESI fondove.

MRRFEU-KT ima deset zaposlenika koji se bave isključivo informiranjem i komunikacijom te obrazovanjem za sva tijela u sustavu, za sva četiri (operativna) programa.

Od 2016. uspostavljena je Mreža informiranja i komunikacije. MRRFEU - KT je izradio i upute za korisnike sredstava vezano uz informiranje, komunikaciju i vidljivost projekata, dokument koji se primjenjuje za EFRR, KF i ESF, što znači za OPKK i OPULJP.

Informiranje i komunikacija na razini OPKK-a

Zaključak	Evaluatori ocjenjuju kako su i komunikacijska strategija i komunikacijski planovi izvrsne kvalitete.
-----------	--

Zaključak	Skup pokazatelja uspješnosti u strategiji je odgovarajući. Nažalost, isti nemaju postavljene ciljane vrijednosti i stoga nisu uključeni u godišnja izvješća o provedbi. Jedini pokazatelji koji se mogu koristiti za mjerenje uspjeha su oni navedeni u samom OPKK-u. Oni pokazuju dobru razinu postignuća, ali su nedovoljni za procjenu informacijskih i komunikacijskih performansi u cijelosti.
-----------	---

Zaključak	Ne postoji financijska podjela aktivnosti informiranja i komunikacije za OPKK s jedne strane i za Sporazum o partnerstvu s druge strane. Evaluatori isto ne smatraju nedostatkom, obzirom da je većina aktivnosti logično najbolje postavljena na razini (operativnih) programa, a te aktivnosti izravno doprinose postizanju zahtjeva SoP-a.
-----------	---

Zaključak	Opseg i broj informativnih i komunikacijskih aktivnosti provedenih tijekom proteklih godina su dojmivi. Provedba informacijskih i komunikacijskih aktivnosti u sklopu OPKK-a ocijenjena je kao prilično uspješna, dok kvaliteta postojećih struktura i planova čini vjerojatnim da će se ovaj uspjeh nastaviti i u narednim godinama.
-----------	---

Komunikacijska strategija OPKK 2014.-2020. definira i obrađuje informacije, komunikaciju i vidljivost OPKK-a. Godišnji komunikacijski planovi za OPKK za 2016., 2017. i 2018. pružaju informacije o svim provedenim i planiranim komunikacijskim aktivnostima, kao i o troškovima i ciljevima.

Iznos namijenjen komunikacijskim i informacijskim aktivnostima predstavlja oko 10% ukupnih sredstava tehničke pomoći (34 milijuna EUR). Ukupna planirana sredstva za sve aktivnosti u 2016. iznosila su 1,92 milijuna EUR, dok su ukupni rashodi svih aktivnosti provedenih tijekom 2016. iznosili 0,48 milijuna EUR².

Svaki od PT1 ima najmanje dvije, a većinom četiri osobe koje se bave informiranjem i komunikacijom. Aktivnosti su dobro uklopljene u organizacijske strukture te postoji redovita formalna i neformalna razmjena informacija između tijela.

Podatci iz provedenog on-line istraživanja pokazuju kako je velika većina korisnika upoznata s internet stranicom www.strukturnifondovi.hr. Korisnici su suglasni da je njihovo poznavanje strukturalnih fondova bolje nego prije pet godina.

Informiranje i komunikacija na razini OPULJP-a

Zaključak	Evaluatori ocjenjuju kako su i komunikacijska strategija i komunikacijski planovi izvrsne kvalitete.
-----------	--

Zaključak	Uz dvije iznimke, niti jedan od pokazatelja se ne prati, ili barem se o njima ne izvještava. Dvije iznimke su pokazatelji neposrednih rezultata, gdje su postignute vrijednosti relativno niske. Uzimajući u obzir nisku stopu apsorpcije, zaključuje se da OPULJP ne obavlja informativne i komunikacijske aktivnosti u skladu s planiranim.
-----------	---

² Podatak o ukupnoj alokaciji preuzet iz Komunikacijske strategije OPKK. Podatci za 2016. godinu iz Godišnjeg izvješća o provedbi OPKK za 2016. godinu.

Zaključak	Sveukupno, evaluatori zaključuju da su naponi SUK-a za OPULJP u informacijskim i komunikacijskim aktivnostima imali pozitivne učinke.
-----------	---

Komunikacijska strategija OPULJP 2014.-2020. definira glavne aspekte koji se odnose na provedbu informacijske i komunikacijske strategije. Godišnji komunikacijski planovi za 2016., 2017. i 2018. godinu pružaju detaljnu sliku o aktivnostima koje treba provesti i njihove vremenske rokove. Nadalje, prezentirani su i podaci koji se odnose na razinu ostvarenja pokazatelja vezanih za komunikacijske i informativne aktivnosti.

Ukupan iznos sredstava namijenjen aktivnostima informiranja, komunikacije i vidljivosti iznosi 12,5 % ukupnih sredstava za Prioritetnu os Tehnička pomoć. Manje od polovice planiranog iznosa sredstava za komunikacijske aktivnosti potrošeno je za razdoblje do 2018. što nije u skladu s (a) proteklom vremenom i (b) potrebom da se potroši više na početku nego na kraju OP-a. Od 2016. uspostavljena je Mreža osoba za informiranje i komunikaciju OPULJP-a.

Godišnja izvješća o provedbi pružaju ograničene informacije o provedbi aktivnosti; nema podataka koji se odnose na aktivnosti provedene u prve dvije godine. Nadalje, iako postoji dugi popis pokazatelja koji se odnose na komunikacijsku strategiju, razina ostvarenja takvih pokazatelja nije navedena. Što se tiče pokazatelja uključenih u (O)P, do kraja 2016. godine nijedan od njih nije dobio razinu ostvarenja iznad 0.

U pravilu, svaki PT1 ima dvije osobe koje se bave informiranjem i komunikacijom. Aktivnosti su dobro uklopljene u organizacijske strukture te postoji redovita formalna i neformalna razmjena informacija između tijela.

On-line istraživanje je pokazalo kako je većina (90 %) korisnika prikupila informacije o javnom natječaju za svoj projekt na Internet stranici *www.esf.hr*, iza koje slijedi Internet stranica *www.strukturnifondovi.hr* (88 %).

Informiranje i komunikacija na razini PRR-a

Zaključak	Evaluatori ocjenjuju kako je Komunikacijski plan koji je razvio UT za PRR izvrsne kvalitete.
-----------	--

Zaključak	Osobitost PRR-a je u tome što u sam program nisu uključeni pokazatelji vezani uz tehničku pomoć, već su opisani u komunikacijskom planu za svaku aktivnost zasebno. Ipak, oni su samo opisi, bez osnovnih ili ciljnih vrijednosti. Ne postoji sustav pokazatelja koji bi se mogao koristiti za vrednovanje, iako je sustav praćenja kvalitetno razvijen.
-----------	--

Zaključak	Dostupna izvješća o provedbi ne prikazuju detaljne informacije o aktivnostima informiranja i komunikacije. Ovo se smatra ozbiljnim nedostatkom.
-----------	---

Zaključak	Stopa apsorpcije je vrlo niska te postoji stvaran rizik od neiskorištavanja alokacije u cijelosti.
-----------	--

Zaključak	Razne vanjske mreže i organizacije su trebale provoditi zadatke provedbe, uključujući informiranje i komunikaciju. To su, na primjer, LAG-ovi i Mreža za ruralni razvoj. Moraju ispunjavati cijeli niz programskih pokazatelja, ali opseg i kvaliteta tih pokazatelja ostaje nejasna, između ostalog, jer UT ima problema s gore navedenim uspostavljanjem mreže.
-----------	---

Zaključak	Informacijske i komunikacijske aktivnosti vezane uz PRR za razdoblje 2014. - 2020. započele su već prije 2014. godine. Potencijalni korisnici, kao i javnost, bili su adekvatno obaviješteni o mogućnostima koje im novi program nudi.
-----------	--

Ciljevi komunikacijske strategije za PRR namijenjeni su podizanju svijesti korisnicima i široj javnosti o ciljevima i prioritetima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, kao i o svim mogućnostima koje ovaj fond nudi Republici Hrvatskoj. Za svaku specifičnu ciljnu skupinu predodređeni su različiti alati.

Za tehničku pomoć, pokazatelji nisu uključeni u jedan programski dokument; pokazatelji se razvijaju kao dio akcijskih planova. Ipak, nemaju normativne ciljne vrijednosti. Izmjereni su samo kako bi se njihove vrijednosti mogle uključiti u privremena izvješća.

Istraživanje pokazuje da je većina (91 %) korisnika pronašla informacije o javnim natječajima za svoj projekt na internet stranici www.ruralnirazvoj.hr, te isti postotak ispitanika je naveo i Internet stranicu www.strukturnifondovi.hr kao izvor.

Informiranje i komunikacija na razini OPPIR-a

Zaključak	Što se tiče sadržaja, komunikacijski plan je kvalitetan. Ipak, za tehničku pomoć, nedostaje odgovarajući sustav pokazatelja, u smislu da nedostaju osnovne i ciljne vrijednosti. Praćenje se odvija, ali ne postoji mogućnost mjerenja uspjeha u odnosu na početne ciljeve. Godišnji plan je zbog toga kvalificiran kao neadekvatan za ovo vrednovanje.
-----------	---

Zaključak	Informacijske i komunikacijske aktivnosti započele su tek 2017. godine, što se smatra iznimno kasnim, s obzirom na važnost informiranja potencijalnih korisnika u ranoj fazi provedbe programa.
-----------	---

Zaključak	Niti broj službenika niti organizacijska struktura nisu prikladni za provedbu svih zadataka vezanih za informiranje i komunikaciju
-----------	--

Zaključak	UT za OPPiR još nije uspio uspostaviti sustav za informiranje i komunikaciju koji ispunjava zahtjeve za ovu horizontalnu aktivnost, kako je definirano u SoP-u.
-----------	---

Zaključak	Bez hitnih dodatnih napora malo je vjerojatno da će UT za OPRR biti u mogućnosti uspješno dovršiti aktivnosti informiranja i komunikacije predviđene za ovo financijsko razdoblje.
-----------	--

U OPPiR-u postoji odjeljak posvećen mjerama informiranja i promidžbe. Temeljem toga, UT izrađuje komunikacijski plan na godišnjoj razini. Sukladno planu iz 2018. godine, komunikacijske aktivnosti počele su se provoditi tek u 2017..

Godišnji komunikacijski plan navodi ciljeve komunikacije, zajedno s pokazateljima. Problem je u tome što nemaju ciljnu vrijednosti, stoga nije moguće dostaviti procjenu učinkovitosti.

Jedan zaposlenik radi na informiranju i promidžbi dok zaseban odjel ne postoji.

OPPiR pobliže ne definira iznos koji je namijenjen informiranju i komunikaciji. Svaki Godišnji plan sadržava proračun, o stvarnim rashodima se izvještava, ali se ne može usporediti s početnim ciljevima programa, niti s rezultatima. U 2018., ukupni proračun za komunikacijske aktivnosti je iznosio oko 485.000 EUR.

Edukacija djelatnika sustava upravljanja i kontrole na razini SoP-a

Zaključak	Uspostavljen je cjelokupni sustav obrazovanja, te je razrađen program pojedinačnih obuka. Tijela unutar SUK-a koriste sustav i odgovarajuće edukacije. Sustav, kao i ponuda osposobljavanja su dobre kvalitete i ocijenjeni su da uglavnom zadovoljavaju zahtjeve SoP-a.
-----------	--

Za sve (operativne) programe edukacija službenika u svrhu jačanja kapaciteta za koordinaciju i provedbu nacionalnih i EU politika prvenstveno je zadatak MRRFEU-KT. Ova edukacija je usmjerena na tijela državne i javne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave, prijavitelje i korisnike ESI fondova te pravne osobe s javnim ovlastima.

U tu svrhu, Koordinacijsko tijelo donosi provedbeni plan izobrazbi za svaku kalendarsku godinu. Ovi planovi se temelje na potrebama i prioritetima upravljačkih i provedbenih tijela, a predviđaju niz obrazovnih modula za sve zaposlenike uključene u upravljanje ESIF-om.

Kroz cjelokupni ESIF sustav, tijela u velikoj mjeri koriste usluge Državne škole za javnu upravu za svoje obrazovne potrebe. Među ispitanicima vlada konsenzus o visokoj kvaliteti obuke i edukatora.

Gotovo sve institucije koriste mogućnost ugovaranja specijaliziranih tečajeva obuke za grupe ili pojedinačne zaposlenike.

Od 2012. do 2014. godine obrazovne aktivnosti koje je MRRFEU proveo odnosile su se uglavnom na upravljanje projektnim ciklusom i komunikaciju. Teme obuhvaćene obrazovnim aktivnostima koje su provedene sljedećih godina proširene su na odabir i provedbu ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, pravni i institucionalni okvir, kontrolu delegiranih funkcija i revizije, upravljanje rizikom i tome slično.

Edukacija djelatnika sustava upravljanja i kontrole na razini OPKK-a

Zaključak	Svi raspoloživi izvori informacija ukazuju na zadovoljavajuću razinu ostvarenja obrazovnih aktivnosti, kvalitativno i kvantitativno. Preostaje problem visoke fluktuacije osoblja.
-----------	--

Za OPKK, UT je razvio plan izobrazbe i razvoja kapaciteta. Prikazane su aktivnosti koje su poduzete ili će se poduzeti od strane Upravljačkog tijela kako bi se osigurao dovoljan kapacitet i stručno usavršavanje unutar tijela uključenih u sustav upravljanja i kontrole OPKK-a.

U OPKK-u postoje četiri pokazatelja neposrednih rezultata vezana uz djelatnike, uključujući i aktivnosti edukacije - dva pokazatelja su relevantna u području aktivnosti edukacije te sva imaju visoku razinu ostvarenja.

Edukacija djelatnika sustava upravljanja i kontrole na razini OPULJP-a

Zaključak	Prijavljena razina ostvarenja pokazatelja je relativno niska. Čini se da je jedan od uzroka teško opterećenje osoblja koje im ne dopušta da posvete vrijeme obrazovanju.
-----------	--

Zaposlenici sustava OPULJP također sudjeluju u izobrazbama u organizaciji MRRFEU-KT sukladno Godišnjem provedbenom planu izobrazbi. Međutim, često se koristi mogućnost uporabe drugih pružatelja usluga osposobljavanja i obrazovanja. U izvještajima o provedbi nema podataka vezanih za ove izvanredne obrazovne aktivnosti.

U OPULJP-u postoje dva pokazatelja usko vezana uz obrazovanje. Što se tiče provedbe, jedan izvještava o ostvarenju 9% ciljane vrijednosti, drugi 43%. Ovo predstavlja nisku razinu ostvarenja.

Edukacija djelatnika sustava upravljanja i kontrole na razini PRR-a

Zaključak	Ukupni dojam evaluatora je da PRR zaostaje za drugim programima u smislu postignuća na ovom području
-----------	--

UT za PRR također sudjeluje u izobrazbama u organizaciji MRRFEU-KT sukladno Godišnjem provedbenom planu izobrazbi, ali smatra kako ovaj program bolje služi osobama koje rade na ERDF-

u, KF-u i ESF-u, nego onima u poljoprivredi, tj. ruralnom razvoj. Unatoč tome, UT nije izradio poseban plan obrazovanja.

U izvješćima o provedbi PRR-a nema podataka koji se odnose na edukativne aktivnosti ili sredstva koja su im dodijeljena. Jedini dostupni podatci su oni koji se odnose na osposobljavanje od strane MRRFEU-a. Međutim, ti podatci pokrivaju sve (O)P-e.

Postotak financijskih sredstava planiranih i stvarno plaćenih za obrazovanje i broju aktivnosti unutar tehničke pomoći vezane uz obrazovanje nije dostupan. U skladu s cjelokupnom praksom vezanom za tehničku pomoć, ne postoje pokazatelji postignuća za obrazovanje.

UT nema dovoljno zaposlenika. Svakodnevni rad trpi ako su zaposlenici na više dana odsutni s radnog mjesta.

Edukacija djelatnika sustava upravljanja i kontrole na razini OPPiR-a

Zaključak	Ukupni dojam evaluatora je da OPPiR zaostaje za drugim programima u smislu postignuća na ovom području.
-----------	---

UT za OPPiR sudjeluje u izobrazbama u organizaciji MRRFEU-KT sukladno Godišnjem provedbenom planu izobrazbi, pri čemu svaki zaposlenik ima popis obveznih obrazovnih aktivnosti koje mora pohađati. Međutim, obrazovne aktivnosti MRRFEU-a samo su djelomično primjenjive na OPPiR, zbog čega je UT razvio vlastiti obrazovni plan. Sredstva tehničke pomoći su korištena za seminare koje organizira Europska komisija ili FAME, FARNET o određenim temama značajnim za zaposlenike, kao i za financiranje putovanja i smještaja.

Kao što je to slučaj s PRR-om, i za OPPiR nije naveden iznos financijskih sredstava namijenjenih obrazovanju niti popis planiranih i provedenih obrazovnih aktivnosti. U skladu s cjelokupnom praksom u vezi s tehničkom pomoći, ne postoje pokazatelji postignuća za obrazovanje.

Zaposlenicima nedostaje vremena za edukacije.

Izgradnja kapaciteta korisnika za pripremu i provedbu projekata na razini SoP-a

Zaključak	Horizontalna aktivnost izgradnje kapaciteta korisnika, kako je definirana za ovo vrednovanje nije još u potpunosti provedena.
-----------	---

Zaključak	Istraživanja na terenu pokazuju kako korisnicima s manjim kapacitetom za pripremu projekata potpora još nije u potpunosti dostupna, bilo iz razloga što navedene mogućnosti nisu svjesni ili pak nisu u mogućnosti prijaviti se.
-----------	--

Zaključak	U Republici Hrvatskoj ne postoji sveobuhvatna strategija na razini Sporazuma o partnerstvu odnosno pojedinih (operativnih) programa, koja bi na jedinstven način osigurala podršku korisnicima kroz sve (operativne) programe.
-----------	--

Analize i intervjui provedeni tijekom ovog vrednovanja nisu doveli do nedvojbenih informacija o ulozi MRRFEU u pogledu ove horizontalne aktivnosti, odnosno gdje je tanka crta razdvajanja koordinativnih aktivnosti i onih koje se odnose na izvršne.

Izgradnja kapaciteta korisnika za pripremu i provedbu projekata na razini OPKK-a

Zaključak	Nijedno od tijela u sustavu OPKK ne prati sustavno svoju podršku prijaviteljima za pripremu projekata, niti njihov rad na razvoju zalihe projekata, u smislu definiranja i praćenja pokazatelja izvršenja.
-----------	--

Zaključak	Za procjenu napora tijela OPKK-a za ulaganje u potporu u pripremi projekta potrebna je zasebna studija. Primjerice, u nekim slučajevima potpora se financira kao prihvatljivi trošak projekata u okviru tematskih prioritarnih osi, dok se u nekim slučajevima troškovi pripreme (zalihe) projekata financiraju iz osi tehničke pomoći.
-----------	---

Zaključak	U određenoj mjeri, ovoj horizontalnoj aktivnosti i aktivnosti informiranja i komunikacije doprinose istovrsne aktivnosti, odnosno mnoge aktivnosti koje se smatraju potporom korisnicima uključene su u proračun za informiranje, a provode se u obliku radionica za potencijalne prijavitelje na otvoreni poziv.
-----------	---

Zaključak	Aktivnosti za pripremu zalihe projekata nisu sustavno uključene u OPKK, osim za pojedine sektore s velikim ulaganjima kao što su promet i okoliš.
-----------	---

Evaluatori su naišli na određene aktivnosti usmjerene na razvoj projekata, u pojedinim infrastrukturnim sektorima (promet, okoliš), te kroz podršku od strane regionalnih koordinatora. Opet, ne postoji pouzdan izvor informacija o djelotvornosti tih aktivnosti.

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, broj: 174/14, 123/17, 118/18) regionalni koordinator je definiran kao javna ustanova koja obavlja poslove od javnog interesa osnovana s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja za područje jedinice područne (regionalne) samouprave. Trenutno postoji 21 regionalni koordinator.

U *on-line* istraživanju nešto manje od polovice ispitanika korisnika OPKK (48%) izjavilo je da su dobili financijsku potporu za pripremu projekta. Upitnici nisu bili usmjereni na korisnike iz prometnog sektora s obzirom na ograničeni broj korisnika .

Nadalje, potpora za pripremu projekata dobro funkcionira kada postoji sustav predfinanciranja te kada je ista dio prihvatljivih aktivnosti u okviru ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Tri četvrtine (potencijalnih) korisnika OPKK-a nema (dovoljno) resursa i kapaciteta za pripremu projekata, temeljem rezultata istraživanja te se može zaključiti kako podrška za pripremu projekta ne dopire do svih korisnika kojima je potrebna.

Ima puno prostora za poboljšanje u treninzima / edukaciji kako bi se projekti provodili bez poteškoća, također upute i smjernice za provedbu projekata mogu biti poboljšane.

Izgradnja kapaciteta korisnika za pripremu i provedbu projekata na razini OPULJP-a

Zaključak	Utvrđeno je kako jedan dio tijela unutar SUK-a podržava svoje korisnike u razvoju projekata, u obliku radionica kao i financijskih sredstava za pripremu projektne dokumentacije (samo za tzv. korisničke institucije). Financijska pomoć za razvoj projekata na razini korisnika nije utvrđena.
-----------	--

Zaključak	U određenoj mjeri, ovoj horizontalnoj aktivnosti i aktivnosti informiranja i komunikacije doprinose istovrsne aktivnosti, odnosno mnoge od aktivnosti koje se smatraju potporom korisnicima uključene su u proračun za informiranje, a provode se u obliku radionica za potencijalne prijavitelje na otvoreni poziv.
-----------	--

Raspoloživa sredstva u okviru OPULJP osi tehničke pomoći raspodijeljena su među tijelima unutar SUK-a i drugim javnim institucijama koje su klasificirane kao korisničke institucije. Stoga se od njih očekuju aktivnosti za razvoj projekata i zalihe projekata. U okviru tehničke pomoći, 15 korisničkih institucija primilo je bespovratna sredstva za osiguravanje podrške u uspješnom prijavljivanju i provedbi ključnih operacija OPULJP-a te osiguranju kvalitete i pripremljenosti projektne i natječajne dokumentacije za provedbu ključnih operacija/projekata. Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske kao PT1 i Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva kao PT2 provodili su tijekom 2017.godine, uz vanjsku stručnu podršku, dvodnevne radionice za jačanje kapaciteta potencijalnih prijavitelja (organizacije civilnog društva) za osmišljavanje i razradu projektnih ideja za potencijalne prijavitelje na natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava. Za ostala tijela OPULJP-a nisu identificirani oblici podrške potencijalnim prijaviteljima za pripremu projekata, niti njihov rad na razvoju zalihe projekata.

Podatci iz *on-line* istraživanja pokazuju da postoji određena potreba za pomoći u pripremi projekata među korisnicima OPULJP-a. 62% ispitanika je izjavilo, da svu potrebnu pripremu mogu samostalno obaviti unutar organizacije i da ih ima 35%, kojima je potrebna barem djelomična pomoć vanjskih stručnjaka. Samo 3% je izjavilo da nemaju dovoljno kapaciteta za pripremu projekta.

Rezultati *on-line* istraživanja su pokazali da korisnici OPULJP-a uglavnom nisu dobili financijsku potporu za tekući projekt (64%). Među onima koji pripremaju nove projekte, njih 20% prima financijsku potporu.

Izgradnja kapaciteta korisnika za pripremu i provedbu projekata na razini PRR-a

Zaključak	Potporna u pripremi projekata u okviru PRR-a ograničena je na informativne i edukativne radionice.
-----------	--

Zaključak	Napori za stvaranje zalihe projekata od strane Upravljačkog tijela trebali bi se dodatno intenzivirati.
-----------	---

UT PRR fokusiralo je svoje aktivnosti na pružanje informacija i znanja korisnicima, tj. da nauči korisnike. Struktura programa nije takva da pojedinačne mjere imaju u sebi element tehničke pomoći.

Ipak, u okviru Mjera 01 i 02 financiraju se platforme pomoći korisnicima. To je prvo referentno mjesto za usmjeravanje korisnika na natječaj. Savjetodavna služba također provodi i edukacije za potencijalne korisnike. U okviru navedenih mjera ne predviđa se pomoć pojedinim projektima.

Rezultati on-line istraživanja pokazuju da je većini korisnika potrebna pomoć vanjskih stručnjaka za pripremu projekata (72%).

Izgradnja kapaciteta korisnika za pripremu i provedbu projekata na razini OPPiR-a

Zaključak	Priprema projekta financira se sredstvima koja pripadaju mjeri na koju se projekt odnosi.
-----------	---

Financirani troškovi iznose najviše 12% ukupnih troškova projekta. Korisnici (uglavnom privatna poduzeća) moraju unaprijed financirati povezane troškove.

Preporuke

Opis poslova za zadatak predmetnog vrednovanja zahtjeva preporuke za optimizaciju i poboljšanje sustava vrednovanja, informiranja i komunikacije te obrazovnog sustava, kao i za poboljšanje mjera za izgradnju kapaciteta korisnika za pripremu i provedbu projekata te osiguranje kvalitete korisnicima u pripremi zalihe projekta.

Br.	Preporuke za Koordinacijsko tijelo	
KT-01	U izradu Sporazuma o partnerstvu potrebno je uključiti pokazatelje, pa i one za horizontalne aktivnosti, na razini Sporazuma o partnerstvu, kako bi se olakšalo praćenje, izvještavanje o i vrednovanje svih aktivnosti na razini Sporazuma o partnerstvu u odnosu na pojedine (operativne) programe.	
KT-02	Aktivno se uključiti u programiranje tehničke pomoći za sve Operativne programe za sljedeće financijsko razdoblje, kako bi se osiguralo da su - kao i u trenutnom razdoblju - horizontalne aktivnosti adekvatno definirane, imaju	

	odgovarajuće pokazatelje i adekvatno se prate te o njima se izvještava na odgovarajući način.	
KT-03	U sljedećem financijskom razdoblju centralizirati planiranje, provedbu, praćenje, izvještavanje i vrednovanje horizontalnih aktivnosti za sve (operativne) programe unutar KT.	
KT-04	Dodatno razvijati obrazovne module za vrednovanje, primjerice upravljanje vrednovanjima, ali i provedbu samog vrednovanja, uključujući pripremu opisa poslova i potrebnih vještina u radu s vanjskim stručnjacima.	
KT-05	Usmjeriti daljnje aktivnosti na jačanje evaluacijske kulture (izgradnjom administrativnih kapaciteta, objavljivanjem provedenih studija o vrednovanju, organiziranjem konferencija, radionica i slično.). Proširiti aktivnosti MERS-a organiziranjem neformalnih sjednica za osoblje zaduženo za vrednovanja, kako bi se među njima stvorila socijalna kohezija i pridonijelo jačanju evaluacijske kulture.	
KT-06	U sklopu MERS-a voditi računa o kapacitetima za vrednovanje kako bi se izbjegle poteškoće u provedbi vrednovanja uzrokovane dodjeljivanjem nekoliko zadataka jednom zaposleniku.	
KT-07	Preuzeti vodstvo u vezi s analizom i izvještavanjem o administrativnim kapacitetima (kadrovskim aspektom) vezanim za tehničku pomoć u općim i horizontalnim aktivnostima. Dodatno proširiti sadašnju praksu praćenja dinamike fluktuacije osoblja, ne samo u smislu broja, već u smislu praćenja pojedinaca: koje su se vještine donijeli, a koje vještine su nestale s njihovim odlaskom; koliko je trajao radni staž; koje se znanje izgubilo kada je pojedinac napustio sustav; da li je otišao na drugo mjesto u SUK-u; zašto osobe napuštaju (izlazni intervjui), koje organizacijske jedinice obavljaju posao kvalitetno, koje bi mogle bolje i zašto, itd.	

Br.	Preporuke za UT-OPKK	
OPKK-01	Hitno pripremiti detaljan plan rada za vrednovanja u 2019. i 2020. i angažirati privremenu vanjsku potporu kako bi se nosili s radnim opterećenjem koje prelazi vlastite kapacitete za pripremu i upravljanje vrednovanjima.	
OPKK-02	Proširiti aktivnosti upravljačke skupine za vrednovanje organiziranjem neformalnih sjednica za osoblje zaduženo za vrednovanja, kako bi se među njima stvorila socijalna kohezija i pridonijelo jačanju evaluacijske kulture.	
OPKK-03	Osigurati tijekom programiranja za OP za sljedeće financijsko razdoblje da se, za razliku od sadašnjeg razdoblja, aktivnosti tehničke pomoći definiraju dovoljno	

	detaljno, da imaju odgovarajuće pokazatelje i adekvatno se prate i o njima izvještava.
OPKK-04	Izraditi, sada ili za sljedeće financijsko razdoblje, detaljne pokazatelje s ciljanim vrijednostima za svaku podaktivnost pod informiranjem i komunikacijom.
OPKK-05	Izraditi za 2021.-2027. strategiju ili plan aktivnosti za (a) podršku OP-a u pripremi projekta i (b) aktivnosti OP-a za stvaranje i održavanje zalihe projektnih prijedloga. Detaljnije uključiti aktivnosti regionalnih koordinatora, odnosno provedbe i praćenja operativnog programa za navedene aktivnosti, kroz jasno razrađen sustav pokazatelja za svaku pojedinu aktivnost, sukladno gore navedenoj strategiji ili planu aktivnosti. Pobrinuti se za propisno razgraničenje aktivnosti u okviru tematskih osi i onih u okviru osi tehničke pomoći.

Br.	Preporuke za UT-OPULJP
OPULJP-01	Osigurati tijekom programiranja za ESF za sljedeće financijsko razdoblje da se, za razliku od sadašnjeg razdoblja, aktivnosti tehničke pomoći definiraju dovoljno detaljno, imaju odgovarajuće pokazatelje i adekvatno se prate i izvještava o njima.
OPULJP-02	Proširiti aktivnosti Evaluacijske upravljačke skupine organiziranjem neformalnih sjednica za osoblje zaduženo za vrednovanja, kako bi se među njima stvorila socijalna kohezija i pridonijelo jačanju evaluacijske kulture.
OPULJP-03	Pojačati aktivnosti informiranja i komunikacije kako bi se osigurala apsorpcija financijskih sredstava.
OPULJP-04	Započeti praćenje i izvještavanje o postojećim pokazateljima o informiranju i komunikaciji i izraditi, sada ili za sljedeće financijsko razdoblje, detaljne pokazatelje s ciljanim vrijednostima za svaku podaktivnost pod informiranjem i komunikacijom.
OPULJP-05	Uvesti snažan sustav praćenja, a posebno izvještavanja, o operacijama ugovorenim s tijelima i korisnicima koji imaju ulogu u pripremi projekata i zalihe projekata, kao i o aktivnostima regionalnih koordinatora, koje se odnose na operacije iz OPULJP-a, kako bi se mogla vrednovati razina učinkovitosti navedenih aktivnosti.

Br.	Preporuke za UT-PRR
PRR-01	Uspostaviti, barem za TP, sustav pokazatelja s osnovnim i ciljnim vrijednostima te prilagoditi sustav praćenja kako bi se omogućilo redovito izvještavanje prema MRRFEU-KT za potrebe praćenja provedbe SoP-a o tome u kojoj se mjeri vrijednosti pokazatelja kreću prema ciljnim vrijednostima.

PRR-02	Proširiti aktivnosti radne skupine za vrednovanje ERS-RR organiziranjem neformalnih sjednica za osoblje zaduženo za vrednovanja, kako bi se među njima stvorila socijalna kohezija i pridonijelo jačanju evaluacijske kulture.
PRR-03	Izraditi analizu rizika u pogledu pravovremene provedbe vrednovanja i ako ona pokazuje visoki rizik, angažirati privremenu vanjsku potporu kako bi se nosili s radnim opterećenjem koje prelazi vlastite kapacitete za pripremu i upravljanje vrednovanjima.
PRR-04	Pojačati aktivnosti informiranja i komunikacije kako bi se osigurala apsorpcija financijskih sredstava
PRR-05	Napraviti plan ciljanih edukacija tijela u sustavu upravljanja i kontrole, koji nadopunjuje obrazovanje koje nudi KT s temama specifičnim za poljoprivredu i ruralni razvoj

Br.	Preporuke za UT-OPPiR
OPPiR-01	Prilagoditi interni sustav praćenja pokazatelja za TP kako bi se omogućilo redovito izvještavanje o tome u kojoj se mjeri vrijednosti pokazatelja kreću prema ciljnim vrijednostima.
OPPiR-02	Proširiti aktivnosti radne skupine za vrednovanje ERS-EFPR organiziranjem neformalnih sjednica za osoblje zaduženo za vrednovanja, kako bi se među njima stvorila socijalna kohezija i pridonijelo jačanju evaluacijske kulture.
OPPiR-03	Snažno ubrzati aktivnosti u vezi s vrednovanjima i angažirati privremenu vanjsku podršku kako bi se nosili s radnim opterećenjem koje prelazi vlastite kapacitete za pripremu i upravljanje vrednovanjima.
OPPiR-04	Snažno ubrzati aktivnosti vezane uz informiranje i komunikaciju i angažirati privremenu vanjsku podršku kako bi se nosili s radnim opterećenjem koje prelazi vlastite kapacitete za upravljanje ovom horizontalnom aktivnošću.
OPPiR-05	U svoje praćenje i izvješćivanje uključiti informativne i komunikacijske aktivnosti koje provodi FLAG-mreža.
OPPiR-06	Napraviti plan ciljanih edukacija tijela u sustavu upravljanja i kontrole, koji nadopunjuje obrazovanje koje nudi KT s temama specifičnim za ribarstvo i pomorstvo.